

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 22/14711-7
Saksbehandler: Hilde Skagestad
Dato: 30.06.2022

Høring av forslag til ny forskrift om oppfølging av barn på institusjon og forslag til ny forskrift om tilsyn med tjenester og tiltak til barn og unge i barnevernsinstitusjon m.m.

Det vises til høring på forslag til ny forskrift om oppfølging av barn på institusjon og forslag til ny forskrift om tilsyn med tjenester og tiltak til barn og unge i barnevernsinstitusjon m.m. fra Barne- og familiedepartementet av 8. april d.å. med høringsfrist 8. juli.

Forslag til forskrift for oppfølging av barn på institusjon (oppfølgingsforskriften)

Det har i den siste tiden vært stort søkelys på manglende helsetjenester til barn og unge som bor på barneverninstitusjoner. HelseDirektoratet savner derfor at det følger av forskriftens ordlyd at barn og unges helse er en viktig del av barneverntjenestens oppfølgingsansvar. En forutsetning for at barn og unge skal få nødvendig helsehjelp er at behovene identifiseres og følges opp. Det er derfor nødvendig at barnevernstjenesten har god oversikt over barnets helse, slik at nødvendige tiltak for å ivareta helsebehov kan iverksettes.

HelseDirektoratet foreslår at Barne- og familiedepartementet, enten i forskriften eller i veiledningsmateriale til forskriften, tydelig omtaler denne barnepopulasjonens helseutfordringer og barnevernstjenestens ansvar og plikt til å samarbeide med helsetjenesten for å sikre barnet et helhetlig og samordnet helsetjenestetilbud.

Det er iverksatt flere tiltak med sikte på å bedre helsehjelp til barn i barneverninstitusjoner. Pakkeforløp for kartlegging og utredning av psykisk helse og rus for barn og unge i barnevernet og innføring av tverrfaglig helsekartlegging vil bidra til å identifisere barnas behov for helsehjelp.

Begrunnelse:

Barn og unge som får hjelp av barnevernstjenesten har økt sannsynlighet for dårligere ivaretagelse av helse. Forskning viser at barn og unge som mottar hjelp fra barnevernet har større sannsynlighet for å ha udiagnostiserte sykdommer eller udekkede fysiske og psykiske behov (Bradbury-Jones et al., 2021), høyere forekomst av psykiske vansker (Kayed et al, 2015), tannhelseproblemer og seksuelle helseproblemer, enn barn og unge ellers i befolkningen (Kling et al., 2016; Rueness et al., 2020; Carr et al. 2020; Hafstad, 2021; Rod et al., 2020; Bradbury-

HelseDirektoratet

Avdeling helserett og bioteknologi
Hilde Skagestad

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Jones et al., 2021). Barn og unge med de største belastningene har økt sykkelighet og dødelighet (Rod et al., 2020). De kan ha uteblitt fra tilbudt oppfølging av tannhelsetjenesten, helsestasjon, skolehelsetjenesten og annen helsetjeneste.

Helsedirektoratet vurderer på denne bakgrunn at det påligger barnevernstjenesten et særlig ansvar for å følge opp at barns behov for somatisk helse, psykisk helse, seksuell helse og tannhelse blir fulgt opp når de bor på en barnevernsinstitusjon.¹

Helsedirektoratets forslag:

Vi foreslår at § 1 første ledd lyder:

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er at barnevernstjenesten ivaretar sitt løpende og helhetlige ansvar for å følge opp barn på institusjon. Forskriften skal bidra til at barnevernstjenesten har god kunnskap om barnets omsorgssituasjon, *utvikling og helse* gjennom hele institusjonsoppholdet. Forskriften skal også bidra til at barnevernstjenesten systematisk og regelmessig vurderer om barnet får hjelp, omsorg og behandling tilpasset det enkelte barnets behov, eller om det er behov for endringer eller ytterligere tiltak.

Plan for oppfølging av barnet

I forslaget § 6 om plan for oppfølging av barnet savnes det en tydeliggjøring av skole, dagtilbud og fritid. I Barne- og familiedepartementets vurderinger og forslag under kap. 6.2.2 Innhold i planen vektlegges at det er særlig viktig å avklare oppfølging av skole- eller annet dagtilbud, og eventuell helsehjelp (side 23). Dette bør også komme frem av forskriftsteksten.

Begrunnelse:

Det bør her presiseres formulering om oppfølging av skole samt helsehjelp.

Barn og unge som mottar hjelp fra barnevernet, har høyere forekomst av psykiske vansker, somatiske helseplager, tannhelseproblemer og seksuell uhelse og dårligere ivaretagelse av helse enn barn og unge ellers i befolkningen.

Tall fra Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) i 2018 viser at under 40 prosent av barn i barnevernet fullfører videregående skole, mens 80 prosent av øvrige barn fullfører. Institusjonsopphold som skaper trygge og motiverte barn, kan bidra til å øke sannsynligheten for at barnet gjennomfører skolegang, tar utdanning og deretter deltar i arbeidslivet.

Helsedirektoratets forslag:

I forskriftens litra c bør en presisere "oppfølging av skole eller annet dagtilbud". En bør også presisere " eventuell helsehjelp.

¹ Referanser: Se siste side.

Eksempelvis:

c) *oppfølging av skole eller annet dagtilbud og eventuell helsehjelp, samt oppfølging fra andre tjenester*

Forslag til forskrift om tilsyn med tjenester og tiltak til barn og unge i barnevernsinstitusjon m.m. (tilsynsforskriften)

Helsedirektoratet vurderer at det i forslaget § 3 Tilsynsmyndighetenes oppgaver og ansvar bør presiseres at tilsynet også skal ha oppmerksomhet rettet mot barnas helse. Dette er det redegjort for i departementets vurderinger, men det bør også fremgå av forskriften. Institusjonens ansvar for å følge opp at barnas behov for helsehjelp blir ivaretatt er en sentral del av ansvaret de har for å gi barn forsvarlig omsorg og behandling. Statsforvalterne må føre tilsyn med at institusjonen ivaretar dette ansvaret. Dersom de som ledd i tilsyn med en barnevernsinstitusjon avdekker svikt i helsetjenestens oppfølging av barn som bor i institusjonen, må de også vurdere å føre tilsyn med helsetjenesten. Etter vår vurdering vil det styrke statsforvalterens fokus på barnas helsesituasjon og det tjenestetilbudet de får fra helsetjenesten ved å sette "helse" inn i forskriftsteksten.

Begrunnelse:

Barn og unge som mottar hjelp fra barnevernet har høyere forekomst av psykiske vansker, somatiske helseplager, tannhelseproblemer og seksuell uhelse og dårligere ivaretagelse av helse enn barn og unge ellers i befolkningen.

Helsedirektoratets forslag:

§ 3 Tilsynsmyndighetenes oppgaver og ansvar

Del av tredje ledd:

Tilsynet omfatter også å føre kontroll med at institusjonene gir det enkelte barn forsvarlig omsorg og behandling. Statsforvalteren skal ved utøvelse av tilsynet ha sin oppmerksomhet rettet mot alle forhold som har betydning for barnas utvikling, trivsel, *helse*, velferd og rettssikkerhet. Som del av tilsynet skal statsforvalteren kontrollere:

.....

Vi har ingen flere merknader til de øvrige bestemmelsene i de foreslåtte forskriftene.

Vennlig hilsen

Helen Brandstorp e.f.
direktør

Hanne Knudsen
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Referanser:

Bradbury-Jones, C, Isham, L, Morris, A.J, & Taylor, J (2021). The “Neglected” Relationship Between Child Maltreatment and Oral Health? An International Scoping Review of Research. *Trauma Violence Abuse*, 22(2):265-276.

Bradbury-Jones, C, Isham, L, Morris, A.J, & Taylor, J (2021). The “Neglected” Relationship Between Child Maltreatment and Oral Health? An International Scoping Review of Research. *Trauma Violence Abuse*, 22(2):265-276.

Carr, A., Duff, H., & Craddock, F. (2020). A Systematic Review of Reviews of the Outcome of Noninstitutional Child Maltreatment. *Trauma, Violence, & Abuse*, 21(4), 828-843.
<https://doi.org/10.1177/1524838018801334>

Hafstad, G. S. (2021). Kunnskapsoppsummering om helsekonsekvenser og helseeffekt. Avrop 11/2021 Rammeavtalen mellom NKVTS og Helsedirektoratet.

Kayed, N.S., Jozefiak T., Rimehaug T., Tjelflaat T., Brubakk A-M. & Wichstrøm L. (2015). Psykisk helse hos barn og unge i barneverninstitusjoner. Resultater fra forskningsprosjektet. Trondheim: NTNU.

Rod N.H., Bengtsson, J., Budtz-Jørgensen, E., Clipet-Jensen, C, Taylor-Robinson, D., Nybo Andersen, A-M., Dich, N., Rieckmann, A. (2020). Trajectories of childhood adversity and mortality in early adulthood: a population-based cohort study *Lancet*; 396: 489–97

Rueness J, Augusti E-M, Strøm IF et al. (2020). Adolescent abuse victims displayed physical health complaints and trauma symptoms during post disclosure interviews. *Acta Paediatrica*, 109(11), 2409- 2415.